

Motion till riksdagen 2024/25:1014

av **Kerstin Lundgren (C)**

Ansvar för rovdjursförvaltningen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kräva att åtgärder vidtas så att enskilda tamdjursägare inte får bära kostnaderna för samhällets beslutade rovdjursförvaltning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uttala vikten av att kunna upprätthålla öppna landskap genom betande får på landsbygden genom småföretag med djurhållning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av stärkt lokal förankring i viltvårdsdelegation samt inrättande av en viltmyndighet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har ett självklart ansvar för att säkerställa en gynnsam bevarandestatus för våra stora rovdjur. Detta får självfallet konsekvenser för annan verksamhet, inte minst lantbruksföretag med tamdjur. Helt plötsligt kan en enskild företagare utan egen förskyllan ställas inför helt nya utmaningar socialt, ekonomiskt, psykologiskt och arbetsmässigt.

Om ett vargrevir plötsligt bildas i deras närhet förändras förutsättningarna att driva företaget helt. Det kan inte vara rimligt att den enskilda familjen och företagaren ska få bära en så tung börda för det gemensamma intresset att hävda gynnsam bevarandestatus.

Dagens system är helt oproportionellt. Riksdagen uttalade i samband med sitt beslut 2013 ”att i syfte att begränsa de socioekonomiska konsekvenserna och förbättra möjligheterna att hålla tamdjur bör vargstammens koncentration minskas där den är som tätast”. Här fanns en markör om vikten av att samhället gör en avvägning som syftar till att förbättra möjligheterna att hålla tamdjur. Trots det är det tydligt att ansvaret för att bevara rovdjursstatusen tungt drabbar enskilda företagare med tamdjur. Det är orimligt.

Molstaberg utanför Södertälje var ett ekologiskt får företag med många tamdjur. De vistades över stora områden och markerna hölls öppna till följd av detta. Företaget och hela familjen drabbades hårt och kan tjäna som ett exempel på hur en enskild företagare

får bära bördan för upprätthållandet av en livskraftig vargstam. En morgon upptäcktes att många får var rivna och det konstaterades att det var varg som gjort detta. Sedan utspelas en lång och krånglig historia. Den enskilde måste helt plötsligt klara av att stängsla helt nytt. Nu inte för att hålla fåren inne utan för att hålla vargen ute. Det kan för ett större lantbruksföretag leda till stora kostnader som inte ersätts av oss alla. Idag ges bidrag till kostnaden för rovdjursavvisande stängsel via landsbygdsprogrammet för ”blocklagd mark” och blir en miljöinvestering. Icke blocklagd mark ges stöd via viltskadeanslaget.

Dagens system innebär att den enskilde blir ersatt med ett schablonbelopp som inte täcker kostnader för att ta bort det gamla och röja för och sätta upp det nya stängslet samt dessutom att förskott och delbetalningar inte är möjliga. Ingen bank lämnar kredit på ”förutsättningen” att lantbrukaren kanske får stödet utbetalt. Och till det kommer osäkerheten om pengar överhuvudtaget finns kvar när utbetalning ska ske, vilket är långtifrån säkert. Det innebär att den enskilde företagaren plötsligt står inför att rädda både djuren och företaget genom att hitta kapital på annat håll för att hålla rovdjur ute.

Över en natt ställs den enskilde företagarens hela verksamhet på spel. Vargen och de system vi skapat är motspelare. Detta är inte rimligt och måste ändras.

Förutom det akuta kan företagaren som djurhållare bli ”brottsmisstänkt” för att inte stängsla mot rovdjur. Det blir ett brott mot djurskyddslagen och kan föranleda en polisanmälan, vilket också skedde i fallet Molstaberg. Detta drabbar sålunda en icke ont anande företagare som över en natt ställs med ansvaret för att säkra den svenska rovdjurspolitiken. Helt plötsligt förändras också konkurrenssituationen för den enskilde företagaren i relation till övriga företagare som inte får en varg/ett rovdjur som fattar tycke för deras tamdjursbestånd. Sammantaget visar verkligheten att det idag föreligger en helt orimlig bördefördelning när det kommer till effekter och kostnader för att upprätthålla en god bevarandestatus för våra stora rovdjur.

Det är väl att ersättningen höjts men det krävs en översyn av regelverket för att säkerställa att kostnaderna för den svenska rovdjurspolitiken bärs solidariskt av skattekollektivet. Översynen bör då bland annat sikta till att återföra bidraget till viltskadeanslaget eller på annat sätt säkerställa att kostnaderna för upprätthållandet av den gynnsamma bevarandestatusen för våra rovdjur tas gemensamt. Enskilda företagare måste här hållas skadeslösa.

Samtidigt är det viktigt att viltförvaltningen decentraliseras och att de lokala viltförvaltningsdelegationernas lokala förankring av berörda stärks för att kunna få en bättre förankring av viltförvaltningen än vad som idag gäller. På samma sätt är det angeläget att riksdagens beslut om att regeringen måste tillskapa en särskild viltmyndighet för att ansvara för jakt- och viltförvaltningen genomförs alternativt förverkligas.

Kerstin Lundgren (C)